

REVIDOVANIE PRÍLOH NARIADENIA EMAS

POZADIE

15. septembra 2015 bola publikovaná nová verzia normy ISO 14001 pod novou štruktúrou (High Level Structure, v skratke HLS). Táto štruktúra má pomôcť integrovať rôzne systémy riadenia do integrovaného systému manažérstva. Požiadavky systému manažérstva environmentu (EMS) podľa normy ISO 14001 sú od roku 2001 súčasťou Prílohy II nariadenia EMAS. **V dôsledku revízie normy ISO 14001 musela Európska komisia revidovať prílohy I-III, aby sa v nariadení EMAS premietli všetky relevantné zmeny.** Aktualizácia príloh prebehla 28. augusta 2017. Revidované prílohy sú uverejnené v [Úradnom vestníku Európskej únie](#). Organizácie, ktoré chcú vstúpiť so schémy EMAS alebo chcú obnoviť registráciu musia postupovať podľa revidovaných príloh.

Na uľahčenie implementácie zmien bolo organizáciám registrovaným v schéme EMAS udelené prechodné obdobie do 14. septembra 2018. Organizácie, ktoré sa rozhodnú v tomto období obnoviť svoju registráciu sa môžu rozhodnúť, akú formu zvolia:

Možnosť A → Ak má organizácia obnoviť svoju registráciu pred 14. septembrom 2018, po dohode s environmentálnym overovateľom sa môže rozhodnúť, že overovanie systému environmentálneho manažérstva a auditu (externý audit) sa uskutoční na základe pôvodných príloh nariadenia č. 1221/2009. Keď sa organizácia rozhodne pre túto možnosť, vyhlásenie environmentálneho overovateľa o overovaní a validácii a registrácia organizácie v schéme EMAS bude platná iba do 14. septembra 2018. Potom bude musieť organizácia obnoviť svoju registráciu v schéme EMAS podľa revidovaných Príloh I-III nariadenia EMAS.

Možnosť B → Ak má organizácia obnoviť svoju registráciu pred 14. marcom 2018, po dohode s environmentálnym overovateľom a príslušným orgánom môže požiadať o odloženie obnovenia registrácie o 6 mesiacov. V tomto prípade už postupuje obnovenie registrácie podľa revidovaných Príloh I-III nariadenia EMAS.

Tento informačný list prezentuje hlavné zmeny a úpravy v Prílohách I-III, ktoré budú vyžadované od organizácií registrovaných v schéme EMAS.

PREHĽAD HLAVNÝCH ZMIEN V NORME ISO 14001

V porovnaní s normou ISO 14001:2004, revidovaná norma ISO 14001:2015 implementovala niekoľko zmien, ktoré sú uvedené zelenou farbou

ISO 14001:2015 (revízia zelenou)	
4.1	Pochopenie organizácie a jej súvislostí
4.2	Pochopenie potrieb a očakávaní zainteresovaných strán
4.3	Určovanie predmetu systému manažérstva environmentu
4.4	Systém manažérstva environmentu
5.1	Vodcovstvo a záväzok
5.2	Environmentálna politika
5.3	Roly, zodpovednosti a právomoci v organizácii
6.1.1	Činnosti na riešenie rizík a príležitostí
6.1.2	Environmentálne aspekty
6.1.3	Záväzné požiadavky
6.1.4	Plánovanie činností
6.2	Environmentálne ciele a plánovanie ich dosiahnutia
6.2.1	Environmentálne ciele
6.2.2	Plánovanie činností na dosahovanie environmentálnych cieľov
7.1	Zdroje
7.2	Kompetentnosť
7.3	Povedomie
7.4	Komunikácia
7.4.2	Interná komunikácia
7.4.3	Externá komunikácia
7.5	Zdokumentované informácie
7.5.2	Vytváranie a aktualizácia
8.1	Plánovanie a riadenie prevádzkových činností
8.2	Havarijná pripravenosť a reakcia
9.1	Monitorovanie, meranie, analyzovanie a hodnotenie
9.1.2	Hodnotenie dodržiavania záväzných požiadaviek
9.2	Interný audit
9.2.2	Program interného auditu
9.3	Preskúmanie manažmentom
10	Zlepšovanie
10.2	Nezhoda a nápravná činnosť
10.3	Sústavné zlepšovanie

AKO SA BUDÚ MUSIEŤ PRISPÔSOBIŤ ORGANIZÁCIE REGISTROVANÉ V SCHÉME EMAS?

Schéma environmentálneho manažérstva a auditu, ako prémiový nástroj, presahuje požiadavky medzinárodnej normy ISO 14001. Schéma EMAS už zahŕňala viacero požiadaviek, ktoré po novom vyžaduje norma ISO 14001:2015. **Organizácie registrované v schéme EMAS tak musia implementovať do svojho systému iba niekoľko zmien.** Požiadavky budú musieť byť zohľadnené v environmentálnom preskúmaní a pri implementovaní systému manažérstva environmentu.

REVÍZIE PRIAMO TÝKAJÚCE SA SCHÉMY EMAS

- 4.1 Pochopenie organizácie a jej súvislostí
- 4.2 Pochopenie potrieb a očakávaní zainteresovaných strán
- 5.1 Vodcovstvo a záväzok
- 6.1.1 Činnosti na riešenie rizík a príležitostí
- 6.1.2 Environmentálne aspekty
- 9.3 Preskúmanie manažmentom

ČASOVÁ OS ZMENY NARIADENIA EMAS

1. štvrťrok 2016	2. štvrťrok 2016- 3. štvrťrok 2016	4. štvrťrok 2016- 3. štvrťrok 2017	3. štvrťrok 2017- 3 štvrťrok 2018
V spolupráci s členskými štátmi Európska komisia pripravila návrh dotknutých Príloh I-III	Finálne verzie Príloh I-III prezentované členským štátom a ich pripomienkovanie	Prijatie a publikácia nových príloh	Implementácia organizáciami registrovanými v schéme EMAS

PRÍLOHA I

ENVIRONMENTÁLNE PRESKÚMANIE

V Prílohe I nariadenia EMAS sa uvádza ako organizácie registrované v schéme EMAS majú vykonávať environmentálne preskúmanie. V environmentálnom preskúmaní sa identifikujú a hodnotia environmentálne aspekty a uplatňovanie právnych požiadaviek životného prostredia. Okrem už existujúcich požiadaviek, **revidovaná Príloha I od organizácii ďalej vyžaduje:**

- Identifikovanie „vonkajších a vnútorných záležitostí“, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvniť systém manažérstva environmentu (pri určovaní súvislostí organizácie)
- Identifikovanie zainteresovaných strán a určenie ich relevantných potrieb a očakávaní
- Zváženie perspektívy životného cyklu pri posudzovaní významu environmentálnych vplyvov
- Určenie rizík a príležitosti systému manažérstva environmentu.

PRÍLOHA I.1

Určenie súvislostí organizácie

Na začiatku environmentálneho preskúmania musí organizácia určiť súvislosti organizácie- organizačný kontext. V schéme EMAS sa pod pojmom určenie súvislostí rozumie „**tie externé a interné záležitosti, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvniť schopnosť organizácie dosiahnuť zamýšľané výstupy jej systému manažérstva environmentu**“. Organizácia by sa mala zaoberať otázkami, aký efekt na jej EMS a ju samotnú majú klimatické zmeny, kvality ovzdušia, kvalita vody, dostupnosť prírodných zdrojov a biodiverzita v rámci environmentálneho preskúmania.

Príklad: skutočnosť, že organizácia pôsobí v oblasti s nedostatkom vody, môže mať vplyv na zamýšľaný výsledok jej EMS

Vonkajšie faktory zahŕňajú kultúrne, sociálne, politické, právne, riadené, finančné, technologické, ekonomické, prírodné a konkurenčné skutočnosti, kým interné faktory zahŕňajú činnosti, produkty, služby organizácie, strategické smerovanie, kultúru a schopnosti. Každá organizácia sa musí rozhodnúť, ktoré z uvedených (alebo iných) faktorov môžu mať efekt na jej EMAS a následne ich zahrnúť do environmentálneho preskúmania.

PRÍLOHA I

ENVIRONMENTÁLNE PRESKÚMANIE

PRÍLOHA I.2

Identifikovanie zainteresovaných strán a určenie relevantných potrieb a očakávaní

Organizácia určuje zainteresované strany, ktoré sú relevantné pre systém manažérstva environmentu, relevantné potreby a očakávania týchto zainteresovaných strán a tie z uvedených potrieb a očakávaní, ktoré musí alebo ktoré sa rozhodla uspokojiť. Ak sa organizácia dobrovoľne rozhodne prijať relevantné potreby alebo očakávania zainteresovaných strán, ktoré nie sú zahrnuté do právnych požiadaviek, a súhlasí s nimi, stanú sa súčasťou jej záväzných požiadaviek.

PRÍLOHA I.4

Identifikovanie priamych a nepriamych environmentálnych aspektov a určenie tých aspektov, ktoré sú významné

Organizácia pri určovaní priamych a nepriamych environmentálnych aspektov svojich činností, výrobkov a služieb uplatňuje hľadisko životného cyklu, a to tak, že berie do úvahy tie fázy životného cyklu, ktoré môže regulovať alebo ovplyvniť. Obvykle ide o fázu získavania surovín, nákupov a obstarávania, návrhu, výroby, dopravy, použitia, spracovania po skončení životnosti a konečného zneškodnenia v závislosti od činnosti organizácie. Organizácie však nemusia robiť kompletnú analýzu životného cyklu (LCA), z čoho vyplýva, že ich dodatočné úsilie uspokojiť túto požiadavku je nepodstatné.

PRÍLOHA I.5

Hodnotenie významnosti environmentálnych aspektov

V Prílohe I bol pridaný osobitný oddiel na posúdenie významu environmentálnych aspektov. Táto časť je vo veľkej miere založená už na existujúcich ustanoveniach, ale obsahuje aj ďalšie usmernenia ako vytvoriť a uplatňovať kritéria na posúdenie významu environmentálnych aspektov.

PRÍLOHA

I.7

Určenie a zdokumentovanie rizík a príležitostí

Organizácia určí a dokumentuje riziká a príležitosti súvisiace s jej environmentálnymi aspektmi, záväzkami v oblasti súladu s právnymi predpismi a ďalšími otázkami a požiadavkami uvedenými v bodoch 1 až 4 Prílohy I. Organizácia sa musí zamerať na tie riziká a príležitosti, ktorých riešenie by mohlo zabezpečiť, aby systém manažérstva environmentu mohol dosiahnuť zamýšľaný výstup, aby sa predišlo nežiadúcim účinkom alebo nehode a aby sa dosiahlo sústavné zlepšovanie environmentálneho správania organizácie. Nadväzujúc na identifikáciu týchto rizík a príležitostí musí mať organizácia zdokumentované informácie o svojich aktivitách a prijať riešenia týchto rizík a príležitostí ako súčasť svojho manažérstva environmentu. Táto požiadavka je ďalej definovaná v Prílohe II, v sekcii A.6.1.

PRÍLOHA II

Požiadavky na systém manažérstva environmentu a ďalšie údaje, ktoré by mali poskytnúť organizácie vykonávajúce schému EMAS

Príloha II k nariadeniu EMAS pozostáva z 2 stĺpcov: stĺpec A je reprodukcia požiadaviek na systém manažérstva environmentu podľa oddielov 4 až 10 normy ISO 14001 a v stĺpci B sa nachádzajú požiadavky, ktoré organizácie registrované v schéme EMAS musia riešiť navyše. **Revízie v časti A sú identické s revíziami príslušných častí normy ISO 14001.**

Nasledujúca tabuľka zobrazuje zmeny v norme ISO 14001 a v Prílohe II nariadenia EMAS, čo má nasledujúci dopad pre organizácie registrované v schéme EMAS

ZMENA	DOPAD NA ORGANIZÁCIE REGISTROVANÉ V SCHÉME EMAS
A.4.1 Pochopenie organizácie a jej súvislostí & A.4.2 Pochopenie potrieb a očakávaní zainteresovaných strán Organizácia musí porozumieť svojim súvislostiam a pochopiť potreby a očakávania zainteresovaných strán. Toto by sa malo zohľadniť pri definovaní rozsahu pôsobnosti systému environmentálneho manažérstva.	Táto požiadavka je naplnená revidovanou prílohou environmentálneho preskúmania.
A.5.1 Vodcovstvo a záväzok Vrcholový manažment musí preukázať vodcovstvo a záväzok. Medzi ďalšie povinnosti vrcholového manažmentu patrí prevzatie zodpovednosti za efektívnosť manažérstva environmentu a zabezpečenie environmentálnej politiky a environmentálnych cieľov a integrovanie požiadaviek EMS do podnikových procesov organizácie	Zatiaľ čo nová norma ISO 14001 už nevyžaduje vymenovanie konkrétneho predstaviteľa zodpovedného za EMS, táto povinnosť stále zostáva pri EMAS (teraz uvedená v Prílohe II B. 2 Predstavitel' (Predstavitelia) manažmentu). Organizácie už registrované v schéme EMAS túto podmienku spĺňajú, pretože už majú určeného predstaviteľa zodpovedného za EMS. Táto osoba môže byť členom vrcholového manažmentu.

PRÍLOHA II

Požiadavky na systém manažérstva environmentu a ďalšie údaje, ktoré by mali poskytnúť organizácie vykonávajúce schému EMAS

ZMENA	DOPAD NA ORGANIZÁCIE REGISTROVANÉ V SCHÉME EMAS
A.6.1 Činnosti na riešenie rizík a príležitostí Organizácia musí naplánovať opatrenia na riešenie: ❖ Interné a externé záležitosti, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvniť systém manažérstva environmentu ❖ Potreby a očakávania zainteresovaných strán ❖ Riziká a príležitosti súvisiace s: - environmentálnymi aspektmi - dodržiavaním právnych požiadaviek - ďalšie identifikované záležitosti a požiadavky, ktoré je potrebné riešiť, aby sa: -- poskytla istota, že EMS môže dosahovať svoje zamýšľané výstupy; -- predišlo nežiaducim účinkom alebo aby sa znížili nežiaduce účinky, vrátane potenciálu externých environmentálnych situácií ovplyvňovať organizáciu; -- dosiahnuť sústavné zlepšovanie. Organizácia musí udržiavať zdokumentované údaje o rizikách a príležitostiach, ktoré je potrebné riešiť. Okrem plánu ako riešiť tieto záležitosti, organizácia musí definovať ako ich integrovať do EMS ako hodnotiť ich efektívnosť.	Pri plánovaní systému manažérstva environmentu, organizácia tiež zohľadní ďalšie prvky, ktoré boli pridané do environmentálneho preskúmania.
A.6.2 Environmentálne aspekty Pri určovaní environmentálnych aspektov a implementovaní prevádzkovej kontroly by organizácia mala zvažovať perspektívu životného cyklu.	Táto požiadavka sa objavuje v revidovanom znení environmentálneho preskúmania, v ktorom organizácia určí svoje environmentálne aspekty a ich súvisiace vplyvy na životné prostredie, zohľadňujúc perspektívu životného cyklu.

PRÍLOHA II

Požiadavky na systém manažérstva environmentu a ďalšie údaje, ktoré by mali poskytnúť organizácie vykonávajúce schému EMAS

ZMENA	DOPAD NA ORGANIZÁCIE REGISTROVANÉ V SCHÉME EMAS
A.7.4 Komunikácia Organizácia musí vytvoriť, implementovať a udržiavať proces (procesy) potrebný na internú a externú komunikáciu, ktorý je relevantný systém u manažérstva environmentu, vrátane toho: - o čom bude komunikovať, - kedy komunikovať, - s kým komunikovať, - ako komunikovať. Pri vytváraní svojho procesu (procesov) komunikácie organizácia musí: - vziať do úvahy svoje záväzné požiadavky, - zabezpečiť, aby komunikované environmentálne informácie boli v súlade s informáciami vygenerovanými v rámci EMS a boli dôveryhodné. Organizácia musí externe komunikovať informácie relevantné jej systému manažérstva environmentu prostredníctvom organizáciou vytvoreného procesu (procesov) komunikácie a tak, ako si to vyžadujú jej záväzné požiadavky.	Norma ISO ponecháva voľnú ruku organizáciám o tom, čo, komu, kedy a ako sa rozhodne komunikovať. Povinná externá komunikácia bola a zostáva charakteristickou črtou EMAS. Environmentálne vyhlásenie naďalej zostáva špecifikom schémy EMAS.
A.7.5 Zdokumentované informácie Organizácia musí zabezpečiť, aby zdokumentované informácie boli riadne identifikovateľné, použiteľné, v správnom formáte a primerane chránené a kontrolované.	Organizácie registrované v schéme EMAS môžu tieto dodatočné informácie využiť na uskladnenie a ochranu svojich dokumentov. Nenachádzajú sa tu žiadne dodatočné požiadavky v porovnaní s predchádzajúcou verziou normy.

PRÍLOHA II

Požiadavky na systém manažérstva environmentu a ďalšie údaje, ktoré by mali poskytnúť organizácie vykonávajúce schému EMAS

ZMENA	DOPAD NA ORGANIZÁCIE REGISTROVANÉ V SCHÉME EMAS
A.9.3 Vrcholový manažment Spoločne s vývojom systému manažérstva musia byť do preskúmania manažmentom zaradené aj dodatočné informácie: určenie externých a interných záležitostí, potreby a očakávania zainteresovaných strán, riziká a požiadavky na dosiahnutie požadovaných výsledkom EMS.	Určenie dodatočných prvkov environmentálneho preskúmania a zohľadnenie EMAS ako jedného z prvkov preskúmania manažmentom.
A.10.3 Sústavné zlepšovanie Organizácia musí sústavne zlepšovať vhodnosť, primeranosť a efektívnosť systému manažérstva environmentu s cieľom zlepšovať environmentálne správanie.	Toto je súčasťou schémy EMAS- zlepšovanie systému manažérstva environmentu a zlepšovanie environmentálneho výkonu.

Okrem toho boli mierne upravené špecifické požiadavky v Prílohe II (časť B), aby sa predišlo prekryvaniu s revidovanou normou a objasnili sa nasledovné prvky:

- ❖ Predstaviteľ (predstavitelia) manažmentu (B.2)
- ❖ Právny súlad (B.4)
- ❖ Komunikácia (B.7)

PRÍLOHA III

Interný environmentálny audit

Príloha III opisuje interný audit, ktorý musí organizácia vykonať na posúdenie jej environmentálneho správania a dodržiavania platných právnych požiadaviek. Mierne upravené sú:

- ❖ Okrem právnych požiadaviek, interný audit zahŕňa aj ostatné požiadavky týkajúce sa životného prostredia, ako sú dobrovoľné záväzky prijaté organizáciou a zamerané na zohľadnenie potrieb zainteresovaných strán.
-
- ❖ Písomná správa o audite by mala vedenie informovať o stave dodržiavania predpisov s týmito právami a inými požiadavkami a o opatreniach prijatých na zabezpečenie dodržiavania tohto nariadenia.

ZÁVER

Organizácie registrované v schéme EMAS budú musieť urobiť iba niekoľko úprav, aby naplnili požiadavky normy ISO 14001:2015 a revidovaných Príloh I až III nariadenia EMAS. Väčšina zmien sa vzťahuje na environmentálne preskúmanie, ktoré integruje ďalšie prvky, ktoré sa potom premietnu do systému riadenia. Organizácie, ktoré budú chcieť od teraz vstúpiť do schémy EMAS, budú musieť určiť svoje organizačné súvislosti EMS, určiť zainteresované strany, ich potreby a očakávania, zvážiť perspektívu životného cyklu pri posudzovaní významných environmentálnych aspektov a určiť riziká a príležitosti súvisiace s ich EMS.